

Nr 74.

Av h^{er} Brännström m. fl., om understöd åt vissa av högkonjunktirens egnahemslåntagare.

Under punkten 97 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för utlämnande av understöd åt vissa av högkonjunktirens egnahemslåntagare anvisa ett extra reservationsanslag av 700,000 kronor. Denna hemställan föregås av en utförlig utredning å sid. 247—277 i huvudtiteln, varav framgår, hursom ett ej ringa antal egnahemslåntagare från krisåren — särskilt sådana som nybyggt under den dyraste tiden — nu iråkat sådana svårigheter, att anledning finnes för det allmänna att lämna dem visst bistånd. I utredningen redogöres bland annat för ett av egnahemsinspektören i ämnet framlagt förslag, vilket utmynnade i åtgärder av större räckvidd än vad nu i propositionen ifrågasättes. Sålunda hade egnahemsinspektören hemställt, att tillhoppa ungefär 1,900,000 kronor finge disponeras för berörda engångshjälp åt kristidens behövande egnahemsbyggare, varav ungefär 400,000 kronor motsvarade viss tillfällig räntelindring, 1,000,000 kronor i understöd i syfte att förstärka produktionsmöjligheterna å berörda jordbruk samt 500,000 kronor såsom extra låneshjälp för reglering av viss trängande gäld. Förslaget i propositionen avser således ett väsentligt mindre belopp.

Utan att ifrågasätta ändring i de av departementschefen förordade regler för understödets fördelning synes det mig vara högst önskvårt, att det i propositionen begärda beloppet något höjes. Nu beräknas att av krisårens ungefär 11,000 egnahemslåntagare blott 600 innehavare av jordbrukslägenheter och 400 innehavare av bostadslägenheter skulle kunna komma i delaktighet av den föreslagna hjälpen. Då understödet skulle förbehållas dem, som nybyggt, innebär detta, att endast ungefär var fjärde låntagare, som under de ifrågavarande åren tilldelats lån för obebyggd jordbrukslägenhet skulle ifrågakomma till understöd samt blott var åttonde innehavare av lån för obebyggd bostadslägenhet. Genom anslagets starka begränsning torde ett ej ringa antal verkligt behövande låntagare komma att antingen bliva utan hjälp eller också blott få så litet belopp, att verkligt bistånd icke kan lämnas. Ett allt för knappt understödsanslag skulle också leda till uppkomst av mycket stora svårigheter för en rättvis fördelning av hjälpen åt det helt visst mycket stora antal sökande, som anmäla sig. Då det torde vara av stort allmänt intresse, att de nybyggare, som här avses, beredas möjlighet att kvarbliva på och förkovra sina egna hem samt därigenom få sin utkomst, torde det därför vara av be-

hovet påkallat, att anslaget bliver av den omfattning, att verkligt effektiv hjälp må kunna beredas de behövande. Med i övrigt samma utgångspunkter som departementschefen men under antagande, att åtminstone 1,000 innehavare av obebyggda jordbrukslägenheter — d. v. s. halva det antal, som egnahemsinspektören ifrågasatt till erhållande av s. k. produktionsförstärkningsbidrag — äro i behov av hjälp och enligt förslagens bestämmelser berättigade därtill, synes det erforderliga beloppet böra beräknas, i stället för till 700,000 kronor, till ungefär 1,000,000 kronor.

Under återopande av det anförda få vi därför hemställa, att riksdagen ville

för utlämnande — i huvudsaklig överensstämmelse med vad departementschefen tillstyrkt under punkten 97 i nionde huvudtiteln av årets statsverksproposition — av understöd åt vissa av högkonjunktorens egnahemslåntagare anvisa för budgetåret 1926—1927 ett extra reservationsanslag av 1,000,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1926.

Ludwig Brännström.

Ewald Lindmark.

Carl Arv. Anderson.

Emil Bengtsson.

C. O. Johanson.